

THỰC TRẠNG VÀ TRIỂN VỌNG THU HÚT ĐẦU TƯ Ở NGHỆ AN

PGS., TS. NGUYỄN ĐĂNG BẢNG - Đại học Vinh

Trong những năm qua, với xu hướng hội nhập kinh tế của đất nước, tỉnh Nghệ An đã trở thành điểm đến thu hút vốn đầu tư của các nhà đầu tư trong và ngoài nước. Mặc dù đã đạt được kết quả khả quan trong xúc tiến, thu hút đầu tư, nhưng trong thực tế, kết quả thu hút đầu tư vẫn chưa khai thác hiệu quả tiềm năng, lợi thế của tỉnh Nghệ An. Để trở thành một điểm đến hấp dẫn các nhà đầu tư, Nghệ An cần có giải pháp mạnh mẽ mang tính tăng tốc, bứt phá.

Từ khoá: Đầu tư, khu kinh tế, dự án, năng lực cạnh tranh, nhà đầu tư.

Thực trạng thu hút vốn đầu tư ở tỉnh Nghệ An

Từ năm 2011 - 2015, thu hút đầu tư là lĩnh vực được tỉnh Nghệ An đặc biệt quan tâm. Tỉnh Nghệ An đã chủ động xây dựng quy hoạch ngành, lĩnh vực phục vụ hoạt động xúc tiến đầu tư, mở rộng các hoạt động đối ngoại, nhờ đó nhiều dự án quan trọng làm tiền đề cho phát triển kinh tế - xã hội đã được cấp phép.

Kết quả, trong giai đoạn này, Tỉnh đã thu hút được 305 dự án với số vốn 53.000 tỷ đồng. Riêng năm 2015, tỉnh Nghệ An đã cấp mới cho 120 dự án, với tổng vốn đầu tư đăng ký đạt 88.380 tỷ đồng. Đặc biệt qua 7 lần tổ chức gặp mặt các nhà đầu tư từ năm 2009 đến đầu năm 2016, Nghệ An đã thu hút được 663 dự án với tổng số vốn đăng ký gần 230.000 tỷ đồng, trong đó: 626 dự án đầu tư trong nước với trên 70.000 tỷ đồng và 37 dự án FDI với gần 158.000 tỷ đồng (tương đương gần 7.200 triệu USD). Trong đó, có nhiều dự án lớn, sử dụng công nghệ cao đã đi vào hoạt động có hiệu quả, tạo được nhiều việc làm và nộp ngân sách lớn.

Bên cạnh đó, báo cáo mới nhất của UBND tỉnh Nghệ An cho thấy, 6 tháng đầu năm 2016, đầu tư ngoài khu kinh tế và các khu công nghiệp của địa phương đã cấp mới cho 21 dự án với tổng giá trị vốn đăng ký 16.710,21 tỷ đồng; điều chỉnh 4 lượt dự án với tổng vốn đầu tư tăng 474,11 tỷ đồng. Đầu tư trong khu kinh tế và các khu công nghiệp có 13 dự án với tổng giá trị vốn đăng ký 2.135,26 tỷ đồng. Về hình thức đầu tư, 6 tháng đầu năm 2016, đầu tư trong nước đã cấp mới cho 30 dự án với tổng giá trị vốn đăng ký 18.371,69 tỷ đồng; điều chỉnh cho 4 lượt dự án với tổng vốn đầu tư tăng 474,11 tỷ đồng. Về đầu tư nước ngoài, cấp mới cho 4 dự án với tổng giá trị vốn đăng ký 23,69 triệu USD (tương đương 473,78

tỷ đồng); không có dự án điều chỉnh. Một số dự án đầu tư lớn được cấp mới trong 6 tháng đầu năm như: Dự án Nhà máy xi măng Sông Lam giai đoạn 2 (9.949 tỷ đồng); Dự án Bệnh viện Hữu nghị Đa khoa Nghệ An giai đoạn 2 (1.300 tỷ đồng), Dự án Tổ hợp khách sạn, khu vui chơi giải trí và biệt thự nghỉ dưỡng Vinpearl Cửa Hội của Tập đoàn Vingroup (900 tỷ đồng); Dự án Công viên nghĩa trang sinh thái Lam Thành An Lạc Viên (400 tỷ đồng)... Trong điều kiện kinh tế trong và ngoài nước còn gặp nhiều khó khăn, vốn đầu tư trên cả nước chưa có sự tăng trưởng mạnh mẽ thì những kết quả đạt được rất đáng ghi nhận.

Để tạo điều kiện thuận lợi cho nhà đầu tư, trong những năm qua, tỉnh Nghệ An đã quy hoạch và đẩy mạnh đầu tư xây dựng hệ thống hạ tầng các khu công nghiệp, cụm công nghiệp, trong đó tập trung đầu tư phát triển Khu kinh tế Đông Nam. Hiện nay, địa giới Khu kinh tế Đông Nam được mở rộng bao gồm cả Khu công nghiệp Hoàng Mai, Khu công nghiệp Đông Hồi và toàn bộ diện tích dự án Khu công nghiệp, đô thị và dịch vụ VSIP. Cùng với đó, tại các địa phương trong Tỉnh cũng đã triển khai đầu tư xây dựng hạ tầng 32 cụm công nghiệp với diện tích 467 ha, nhờ đó đáp ứng kịp thời yêu cầu về vị trí, hạ tầng của nhà đầu tư... Với cơ sở hạ tầng tương đối đồng bộ, trong những năm gần đây, số đoàn các nhà đầu tư trong và ngoài nước đến thăm và tìm hiểu cơ hội đầu tư tại tỉnh Nghệ An ngày càng tăng.

Bằng cơ chế, chính sách thu hút đầu tư thông thoáng, nhiều nhà đầu tư lớn đã về đầu tư tại Nghệ An. Nhiều dự án có quy mô lớn là nền tảng quan trọng cho phát triển kinh tế của địa phương như: Khu công nghiệp, đô thị và dịch vụ VSIP Nghệ

An do Tổng Công ty Becamex IDC (Việt Nam) và Sembcorp (Singapore) liên doanh làm chủ đầu tư với diện tích trên 1.400 ha, tổng vốn đầu tư đăng ký giai đoạn 1 là 3.000 tỷ đồng. Bên cạnh đó, Dự án Nhà máy chế biến gỗ Nghệ An của Công ty Cổ phần Lâm nghiệp Tháng Năm được khởi công xây dựng từ tháng 2/2013, trên diện tích 40 ha tại Khu công nghiệp Nghĩa Đàn cũng đã chính thức đi vào hoạt động trong tháng 9/2016 với tổng vốn đầu tư 300 triệu USD. Dự án Nhà máy nhiệt điện Quỳnh Lập 1 do Tập đoàn Than và Khoáng sản Việt Nam tổ chức lễ động thổ trong tháng 10/2015, dự kiến sẽ chính thức khởi công vào đầu năm 2017, đang phối hợp triển khai công tác giải phóng mặt bằng và tái định cư...

Mới nhất là khởi công dự án Tổ hợp khách sạn, vui chơi giải trí và biệt thự nghỉ dưỡng tại Thị xã Cửa Lò do Tập đoàn Vingroup chủ đầu tư triển khai với tổng vốn đầu tư 900 tỷ đồng, dự kiến hoạt động vào quý III/2017. Đó là chưa kể rất nhiều dự án lớn sử dụng công nghệ cao khác đã đi vào hoạt động có hiệu quả, tạo nhiều việc làm, hàng năm đóng góp nhiều ngân sách địa phương như: Dự án chăn nuôi bò sữa và chế biến sữa TH-True milk; Nhà máy bia Sài Gòn - Sông Lam; Thủy điện Bản Vẽ; Các nhà máy may và lắp ráp linh kiện điện tử của các nhà đầu tư Hàn Quốc, Nhật Bản...

Trong những năm qua, tỉnh Nghệ An đã tích cực, chủ động tổ chức gặp mặt, mời gọi các nhà đầu tư như: Gặp mặt hàng năm với các nhà đầu tư trong và ngoài nước tại TP. Vinh vào dịp đầu năm nhằm quảng bá đầu tư, xúc tiến thương mại và du lịch; Gặp mặt các nhà đầu tư tại Hà Nội, Bình Dương, TP. Hồ Chí Minh nhằm giới thiệu đầu tư Nghệ An; Tham gia học tập, chia sẻ kinh nghiệm với các tỉnh thành công trong thu hút đầu tư nước ngoài... Lãnh đạo Tỉnh cũng đã tổ chức nhiều đoàn tham quan, đối thoại với các nhà đầu tư Nhật Bản, Hoa Kỳ, Anh, châu Âu...

Bên cạnh đó, thực hiện chỉ đạo của Chính phủ, Tỉnh cũng không ngừng cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh, tạo mọi điều kiện thuận lợi hỗ trợ cộng đồng doanh nghiệp phát triển. Các thủ tục hành chính rườm rà đã được gỡ bỏ. Thời gian làm thủ tục cho dự án đầu tư giảm 2/3 so với trước. Việc công khai hóa các thủ tục và lập đường dây nóng giữa nhà đầu tư và cơ quan quản lý cấp tỉnh đã giúp khai thông thông tin, giúp đội ngũ cán bộ hành chính cởi mở và dễ gần hơn. Giữa doanh nghiệp và các cơ quan quản lý không chỉ có tiếng nói chung mà còn đồng hành giải quyết khó khăn vướng mắc.

Ngoài ra, chi phí và thời gian giải phóng mặt

bằng đều giảm. Nếu trước đây có dự án phải mất vài năm để giải phóng mặt bằng thì hiện nay thời gian đã được rút ngắn đáng kể (chỉ còn dưới 1 năm), thậm chí có dự án thời gian giải phóng mặt bằng rút ngắn xuống chỉ còn 3 tháng. Chi phí đầu tư của nhà đầu tư trong và ngoài nước giảm đáng kể, qua đó giúp tăng lợi nhuận cho nhà đầu tư. Nhờ đó, mức độ hài lòng của doanh nghiệp đối với cơ quan nhà nước các cấp được tăng lên, chỉ số cạnh tranh cấp tỉnh tăng lên nhiều bậc...

Đặc biệt, trong nhiều năm qua, Chính phủ đã ban hành các chính sách ưu đãi đầu tư, có tác động tích cực đến thu hút đầu tư của tỉnh Nghệ An. Ngoài các ưu đãi được hưởng theo quy định như Luật Đầu tư, Luật Doanh nghiệp, Luật Thuế thu nhập doanh nghiệp, các dự án đầu tư còn được hưởng các ưu đãi riêng của tỉnh Nghệ An ban hành theo Quyết định số 57/2005/QĐ-UB ngày 10/05/2005 của UBND tỉnh Nghệ An.

6 tháng đầu năm 2016, tỉnh Nghệ An đã cấp mới cho 30 dự án đầu tư trong nước với tổng giá trị vốn đăng ký 18.371,69 tỷ đồng; điều chỉnh cho 4 lượt dự án với tổng vốn đầu tư tăng 474,11 tỷ đồng. Cấp mới cho 4 dự án đầu tư nước ngoài với tổng giá trị vốn đăng ký 23,69 triệu USD (tương đương 473,78 tỷ đồng).

Cụ thể, về bồi thường giải phóng mặt bằng và xây dựng cơ sở hạ tầng, Công ty phát triển Khu công nghiệp Nghệ An chịu trách nhiệm bồi thường, giải phóng mặt bằng, rà phá bom mìn vật nổ, san lấp và hoàn thiện cơ sở hạ tầng trên lô đất chủ đầu tư thuê để thực hiện dự án. Về hỗ trợ san nền, nhà đầu tư tự san nền, được ngân sách Tỉnh hỗ trợ 50% chi phí san nền theo dự toán được UBND Tỉnh phê duyệt, nhưng không quá: 1 tỷ đồng cho các dự án có vốn đầu tư dưới 50 tỷ đồng; 2 tỷ đồng cho các dự án có vốn đầu tư từ 51 - 100 tỷ đồng; 3 tỷ đồng cho các dự án có vốn đầu tư trên 100 tỷ đồng.

Về chính sách hỗ trợ đất đai, nhà đầu tư thuê đất đã có hạ tầng kỹ thuật hoàn chỉnh hoặc thuê đất trong điều kiện chưa san lấp và hoàn thiện hạ tầng, tự đầu tư san nền và xây dựng hạ tầng cũng đều được ưu đãi về giá thuê đất. Bên cạnh đó, các dự án đầu tư thuê đất đã san lấp và hoàn thiện hạ tầng được miễn tiền thuê đất nguyên thổ 5 năm đầu. Các dự án tự san nền và xây dựng hạ tầng được miễn tiền thuê đất nguyên thổ 10 năm đầu. Đối với các doanh nghiệp đầu tư xây dựng hạ tầng khu công nghiệp, được hưởng chính sách ưu đãi đầu tư theo Nghị định

36/1997/NĐ-CP ngày 24/7/1997 của Chính phủ.

Bên cạnh đó, được hỗ trợ 100% kinh phí bồi thường, giải phóng mặt bằng và rà phá bom mìn. Được xây dựng các công trình cấp điện, đường giao thông, cấp nước, thông tin liên lạc đến hàng rào khu công nghiệp; Được hỗ trợ 15 - 50% chi phí san lấp mặt bằng tùy theo từng dự án; Miễn tiền thuê đất 5 năm đầu... Những chính sách ưu đãi hấp dẫn về đất đai đã được các nhà đầu tư đánh giá cao và trở thành một trong những yếu tố quan trọng thu hút các nhà đầu tư bỏ vốn vào Nghệ An.

Nhiều hạn chế cần giải quyết

Mặc dù, đã đạt được kết quả khả quan trong xúc tiến, thu hút đầu tư, nhưng trong thực tế, kết quả thu hút đầu tư vẫn chưa khai thác hiệu quả tiềm năng, lợi thế hoạt động thu hút vốn đầu tư vào Nghệ An vẫn còn nhiều hạn chế và bất cập như:

Một là, các dự án đầu tư vào nghệ An chủ yếu là dự án nhỏ, công nghệ ở tầm cỡ trung bình, năng lực tài chính của các nhà đầu tư thấp, ngành nghề đầu tư chưa hấp dẫn, tính cạnh tranh thấp, ô nhiễm môi trường như các dự án thép, xi măng, dệt, thủy điện... Bên cạnh đó, chưa có tính đột phá, khác biệt về ngành nghề, địa điểm và chính sách nhằm tạo lợi thế cạnh tranh. Thu hút đầu tư ở Nghệ An vẫn chạy theo phong trào chọn sản phẩm “dễ làm, khó bán”.

Hai là, hiệu quả đầu tư thấp cả về kinh tế và xã hội. Ví dụ, chủ trương đầu tư một hệ thống chung cư cao cấp, trung tâm thương mại hiện đại chưa tính đến sức mua và tâm lý tiêu dùng. Hệ thống Sân Golf, Resort Cửa Lò xây dựng dở dang chậm tiến độ. Đường 72 m nổi khu du lịch Cửa Lò với TP. Vinh hiện nay vẫn dở dang do thiếu vốn. Nhiều nhà hàng, khách sạn hiện đại lần lượt được hoàn thành nhưng chưa khai thác, hoặc khai thác cầm chừng, gây lãng phí vốn và đất đai.

Ba là, tính liên kết giữa các ngành, các vùng, các dự án chưa mạnh. Vẫn tồn tại tư tưởng “mạnh ai nấy làm”. Tỉnh đã có quy hoạch nhưng thực hiện quy hoạch chưa nghiêm túc, miễn là chạy được vốn là xây dựng, bất kể có phù hợp, hiệu quả hay không. Có một nghịch lý là dự án cũ chưa hoàn thành vì thiếu vốn song dự án mới đã triển khai. Chính sự đầu tư dàn trải, chông chéo đã gây nên lãng phí, chậm trễ.

Bốn là, việc thu hút đầu tư trên địa bàn đạt kết quả đáng ghi nhận nhưng hiệu quả chưa cao, thiếu tính bền vững. Tình hình kinh tế của địa phương khó khăn, thu ngân sách đạt thấp, tiết kiệm thấp, quỹ đầu tư hạn hẹp, chủ yếu dựa vào vốn vay ODA

và trái phiếu chính phủ. Các hình thức đầu tư như hợp tác công tư, BOT, chưa được triển khai diện rộng, chỉ gói trong một số lĩnh vực.

Năm là, vấn đề huy động vốn cho đầu tư phát triển kinh tế địa phương khó khăn. Bên cạnh đó, chiến lược và chính sách đầu tư ở Nghệ An chưa tạo được điểm nhấn mang tính đột phá so với một số địa phương khác trong cả nước. Môi trường đầu tư còn nhiều bất cập, dù cơ chế thông thoáng nhưng thủ tục còn rườm rà, tính chuyên nghiệp của cán bộ tại các cơ quan quản lý chưa cao...

Triển vọng đầu tư giai đoạn 2016 – 2020 và một số khuyến nghị

Nhìn lại giai đoạn 2011 – 2015, có thể khẳng định, Nghệ An đạt chỉ tiêu thu hút đầu tư từ nguồn vốn trong nước và nước ngoài. Nhiều dự án đã triển khai và mang lại hiệu quả cho kinh tế - xã hội của địa phương. Hiện nay, Tỉnh đang nỗ lực phấn đấu để đạt kết quả kinh tế - xã hội cao nhất trong giai đoạn 2016 – 2020. Tuy nhiên, năm 2016 và trong những năm tiếp theo, dự báo tình hình kinh tế trong nước và thế giới vẫn tiếp tục khó khăn, thách thức. Ở tầm vĩ mô, thực hiện chủ trương của Đảng và Nhà nước, tỉnh Nghệ An đang phải nỗ lực giải quyết tốt các vấn đề như chuyển đổi mô hình tăng trưởng, tái cơ cấu kinh tế, cải cách thể chế kinh tế theo hướng tự do hóa kinh tế, cải cách thủ tục hành chính và hoàn thiện hệ thống chính sách nhằm kích thích các nhà đầu tư trong và ngoài Tỉnh... Do vậy, để thực hiện thành công các nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội của Tỉnh, trong đó có việc thu hút vốn đầu tư trong và ngoài nước, góp phần phát triển kinh tế địa phương sẽ đối mặt với rất nhiều thách thức.

Theo mục tiêu đề ra, Nghệ An phấn đấu đến năm 2020, PCI sẽ đứng trong top 15 của cả nước. Riêng trong năm 2016 này, phấn đấu thu hút đầu tư vào Nghệ An được ít nhất 120 dự án với số vốn đăng ký đạt từ 25.000 - 30.000 tỷ đồng, chú trọng thu hút FDI với tổng mức vốn đăng ký khoảng 7.000 - 8.500 tỷ đồng. Vốn thực hiện phấn đấu đạt 15.000 tỷ đồng, tạo công ăn việc làm mới cho khoảng 13.000 - 15.000 lao động. Theo các chuyên gia kinh tế, để đạt được mục tiêu này, Nghệ An cần có giải pháp mạnh mang tính tăng tốc, bút phá. Thời gian tới, Nghệ An cần tiếp tục chú trọng, nâng cao chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (PCI); Cải thiện mạnh mẽ môi trường đầu tư, kinh doanh. Bên cạnh đó, cần nâng cao chất lượng vận động, xúc tiến đầu tư, đổi mới công tác chuẩn bị, tiếp nhận và thực hiện các dự án đầu tư vào địa phương. Tiếp tục thực hiện tốt các chính sách ưu đãi đầu tư hiện hành

của Nhà nước, cho các DN được hưởng mức ưu đãi đầu tư tốt nhất; Nghiên cứu, ban hành và thực hiện thêm các cơ chế, chính sách ưu đãi, khuyến khích đầu tư của Tỉnh phù hợp với pháp luật và thực tế, thực hiện thành công Đề án thu hút đầu tư của tỉnh Nghệ An đến năm 2020, tạo động lực thực hiện thành công Nghị quyết số 26-NQ/TW của Bộ Chính trị về phương hướng, nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội. Bên cạnh đó, việc thu hút đầu tư phải trên cơ sở quy hoạch và đảm bảo tính hiệu quả cả về kinh tế - xã hội. Nếu cải thiện tốt cơ sở hạ tầng, phát triển tốt chất lượng nguồn nhân lực, cải cách mạnh mẽ về thủ tục hành chính và có khả năng giám sát tài chính theo kịp yêu cầu mới thì hoàn toàn có quyền lựa chọn các nhà đầu tư tốt nhất để phục vụ cho mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội bền vững.

Tuy nhiên, trong quá trình thu hút đầu tư, cần chú ý với đặc thù, tiềm năng, lợi thế của địa phương, do vậy cần chú trọng một số giải pháp trọng tâm sau:

Một là, cần có chiến lược đầu tư dài hạn, bền vững, thu hút có chọn lọc các dự án có thể phát huy các lợi thế của Nghệ An đó là nông nghiệp công nghệ cao, công nghệ sạch, sử dụng lao động lành nghề. Theo đó, cần định hướng sẽ thu hút đầu tư vào công nghiệp sản xuất hàng xuất khẩu (đặc biệt sản phẩm nằm trong Hiệp định TPP mà Nghệ An có thế mạnh); Công nghiệp sạch, công nghiệp ứng dụng công nghệ cao; Công nghiệp hỗ trợ; Công nghiệp chế biến gắn với phát triển vùng nguyên liệu nông lâm thủy sản; công nghiệp đồ uống... Không chạy theo các dự án tạo nhiều việc làm bằng lao động phổ thông; các dự án ô nhiễm môi trường, giá trị kinh tế thấp.

Hai là, cần có quy hoạch tổng thể, chi tiết cho từng ngành, khắc phục tư tưởng nóng vội, chủ quan, dễ dãi, đầu tư bằng mọi giá nhưng kém hiệu quả. Đầu tư phải gắn với định hướng, quy hoạch, không thể tùy tiện thay đổi theo yêu cầu của nhà đầu tư.

Ba là, cố gắng tạo cú hích trong đầu tư, tìm dự án có tính lan tỏa. Tìm kiếm các nhà đầu tư tiềm năng có quan hệ với Nghệ An như các DN là người Nghệ An ở trong nước và nước ngoài... Nghệ An cần chú trọng thu hút các nhà đầu tư có chiến lược, định hướng mở rộng thị trường, cam kết đầu tư lâu dài, các nhà đầu tư trong lĩnh vực công nghệ cao, tạo thêm giá trị gia tăng, sử dụng nhiều lợi thế cạnh tranh của Tỉnh hoặc tạo ra nhiều việc làm trong dài hạn. Đối với các nhà đầu tư nước ngoài, Nghệ An tiếp tục hướng đến các nhà đầu tư truyền thống như Nhật Bản, Hàn Quốc; mở rộng sang các đối tác tiềm năng như Singapore, Thái Lan, Đài Loan, châu Âu

và Mỹ, trong đó, mỗi đối tác sẽ gắn với một lĩnh vực thu hút cụ thể.

Bốn là, tiếp tục hoàn thiện môi trường đầu tư thông thoáng, hấp dẫn, hiệu quả. Thực hiện tốt chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ về tinh thần “Nhà nước kiến tạo, hỗ trợ”, chứ không bảo trợ, từ đó khơi dậy tinh thần tự do trong kinh doanh, tạo sức hấp dẫn đối với các nhà đầu tư. Khắc phục tình trạng độc quyền, cần thực hiện nghiêm phương thức đấu thầu công khai minh bạch, hạn chế tối đa chỉ định thầu đối với các dự án đầu tư. Chỉ có cạnh tranh mới chọn được nhà đầu tư, nhà thầu có năng lực thực sự.

Năm là, cần tập trung các dự án một số nhóm ngành trọng tâm. Về nhóm ngành công nghiệp, cần hướng đến thu hút công nghiệp phụ trợ như: sản xuất linh kiện, phụ kiện, phụ liệu, cấu kiện, phụ tùng cung cấp cho các ngành điện tử, điện lạnh, ô tô, hóa dầu, điện công nghiệp, điện dân dụng. Về lĩnh vực cơ khí chế tạo, hướng đến các dự án về sản xuất và lắp ráp các loại máy móc phục vụ cho khu công nghiệp Vũng Áng và Nghi Sơn và một số dự án lớn, tiến tới hạn chế tối đa nhập khẩu thiết bị phục vụ dự án. Về vật liệu xây dựng cao cấp, tập trung các dự án nâng cao chất lượng các sản phẩm gạch lát, đá ốp lát, xi măng, sơn cao cấp, cửa, bàn ghế, kính xây dựng dân dụng... Với nhóm ngành dịch vụ, cần hướng đến dịch vụ thương mại, dịch vụ du lịch nhà hàng, khách sạn, dịch vụ tài chính, ngân hàng, bảo hiểm; dịch vụ đào tạo lao động xuất khẩu nước ngoài...

Sáu là, đối với các dự án FDI luôn tiềm ẩn nhiều rủi ro, nên các cơ quan chức năng cần chú trọng xác định khả năng tài chính, trình độ công nghệ, năng lực thực hiện của các công ty nước ngoài có dự án hợp tác, đầu tư vào Nghệ An. Chú trọng thu hút đầu tư FDI với những dự án có tầm ảnh hưởng lớn không chỉ góp phần tạo đà cho sự phát triển kinh tế - xã hội mà còn nâng cao vị thế chính trị của tỉnh Nghệ An nói riêng, Việt Nam nói chung trên trường quốc tế.

Tài liệu tham khảo:

1. UBND tỉnh Nghệ An, Kế hoạch số 263/KH – UBND, kế hoạch và xúc tiến đầu tư Nghệ An 2016;
2. UBND tỉnh Nghệ An, Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội Nghệ An giai đoạn 2011 – 2015;
3. UBND tỉnh Nghệ An, Quyết định số 57/2005/QĐ-UB ngày 10/05/2005 ban hành quy định một số chính sách ưu đãi đầu tư tại tỉnh Nghệ An;
4. Sở Kế hoạch và Đầu tư Nghệ An, 2014, Đề án Tập trung thu hút đầu tư vào tỉnh Nghệ An đến năm 2020, giải pháp cải thiện môi trường đầu tư, nâng cao chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh.